ԹԻՒ 499 Է· ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Ժ· 1875 12 ՅՈՒԼԻՍ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ

Հարսանեկան նոր կանոնագրութեան նըկատմամբ ամեն կողմէ ձայները չատնալ ըսկըսան ; բայց չը հասկցուեցաւ տակաւին թէ ինչ է հասարակաց բուն կարծիքը :

Լրագրաց կարծիքն ալ այս մասին հասարակաց կարծեաց պէս մէկ մէկու համաձայն չեն : Մանղուկ՝ պսակի արարողութեան առեն դինի պատցնելու սովորութեան «բէզալէթ » տիտղոսը կուտայ, իսկ Մասիս՝ «կանայ Գալլիացւոյ յիշատակը պահելու համար , դինի պատցնելու սովորութիւնը թէ եկեղեցւոյ և թէ տան մէջ կատարելու է » կըսէ :

Եթէ հարսանեկան նոր կանոնագրութեան դէմ, միայն խօսած ըլլալու համար խօսողներուն զատ զատ պատասխանել հարկ ըլլայ, այն առեն բուն խնդիրը ծալելով մէկդի դնելու է, որովհետև մեր Ազգին մէջ վիճաբանուելիքը հանրական խնդրով մը կապի և ի վերջոյ անձնականութեան կը յանգի :

Ուրեմն դառնանք միայն կանոնագրին գործադրութեանը դէմ կեցողներուն մեր կարծիքը յայտնելու . չենք գիտեր թէ այս մարդիկը ինչ փաստի կռթնելով նորահաստատ Հարսանեկան կանոնագրութեան գործադրութեանը դէմ արդելքներ յարուցանելու կելլեն :

Արդեօք եկեղեցւոյ մէջ մէկ երկու սրիկայից կամ մէկ քանի շլսատի կանանց ցցուցած անպատեհ ու խայտառակ վարմունքը համար, թէ գործին մէջ նորութիւն մը ըլլալուն իրենց անհաճոյ երեւնալուն համար :

Եթէ խայտառակ վարմանց համար է, թող վստահ ըլլան թէ հարկաւ ազգային իշխանութիւնը այս անտեղութեանց առաջքն առնելու միջոցները կը մտածէ .

Իսկ եթէ նոր բան մը տեսնելնուն համար է՝ չարաչար կը սխալին . վասն զի այս նոր ա-

նունը առած կանոններնիս նոյն իսկ մեր նախնի հարց հին կանոնն է՝ որնոր զանազան քաղաքական պատճառներով զանց ըլլալով այժմ վերստին դործադրելու ձեռնարկած առեններնիս՝ աչքերնուս նոր բան մը կ'երեւի։

Հապա ո՞ր թողունք իր հնութեամբն հանդերձ պարունակած պարզութիւնն ու խնայողական դովելի օգուտները. որք ազգին ներկայ վիճակին համար խիստ դժալի և խիստ պիտանի էին, և որոյ օգուտները անշուշտ փորձառապես վայելելով սիրտ օրհնեն սոյն կանոնադրութեան հին և նոր ազգասէր հեղինակները։

Ի՞նչ կուզեն այս մարդիկը. կ'ուզեն որ Ազգը վերստին այն խայտառակ սովորութենանց վերադարձնեն։ Այդ բամպակը թող ականջնուն հանեն, որովհետեւ շատ ուշ ճիացեր են, արդէն դործադրութեան սկսուելէն ի վեր Ազգին խելահաս մասը սոյն կանոնադրութեան օգտակար կողմերը տեսնելով առաջին փորձը իր վրայ ցցուց։

Անցան ան խել մը ամենախայտառակ օրերը, յորում խեղճ փեսային քառասուն տարին անգամ մը ամուսնանալու եղած ատեն, ունեցածը չունեցածը կը վաճառէր ու չաբաթ մը հարսնիք կը բռնէր, և «այս խընա կեճեմի է» «այս բաչայի օր է» և լն. ըսելով իր զաւակացը ապագային պատրաստելիք դումարը օրուան մը մէջ զուր տեղը կը վատնէր։ Մանաւանդ որ հարսնեւորները այսչափ ծախուց չնորհակալ ըլլալու տեղ, ամիսներով խեղճ փեսայն կը բամբասէին, ճաշին և իրենց եղած պատիւներուն պակասութիւնները դանելով։

Գալով պսակին եկեղեցւոյ մէջ կատարուելուն՝ ասիկայ նոր բան մը չըլլալէ զատ մինչև յարդ-գաւառացիք անխախտ պահած են և կը պահեն. և քանի որ պսակն ալ եկեղեցւոյ ծոթն խորհուրդներէն մին է. պէտք է որ վեցին նման այս խորհուրդն ալ հանդիսաւոր կերպով եկեղեցւոյ մէջ կատարենք։

Սա աղէկ դիտնալու է որ՝ այս կանոնադրութեան դէմ վարուողները որոնք որ են՝ ուղղակի կամ անուղղակի չահ մը ունէին այն խայտառակ հարսանեաց սովորութիւններէն՝ զորս սիրտ բացատրենք։

(Շարունակելի)

Հետեւեալ նամակը որն որ Էջմիածնայ վեհափառ Կաթուղիկոսի փոխանորդ վեհապետեան Պետրոս Արքեպիսկոպոսի ստորագրութիւնը կը կրէ, մեր ասկէ ամիս մ'յառաջ Էջմիածնէն եկող Սանտալճեան Տաճիան եպիսկոպոսին նկատմամբ դրածնիս կը հաստատէ։

. . . խմբագիր Մամուլ լրագրոյ

487 թիւ լրագրոյդ մէջ կարդացի՝ որ Էջմիածնէ ի դ. Պօլիս եկեալ Սանտալճեան Տաճիանոս Ե. դիս սիրելի եղբայր անուաներ է. այսու համառօտութեամբ կը յայտնեմ սիրելւոյդ՝ որ արդարեւ նա ինձ յառաջադոյն եղբայր էր, բայց ժամանակէ մի ի վեր՝ ո՛չ սիրելի եղբայր է, այլ իբրև անծանօթ ոք. խնդրեմ առ այժմ այսքանս հրատարակել ի տեղեկութիւն։

Մնամ ձեզ միշտ բարեկամ ի սրտէ

ՊԵՏՐՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ

1875 Յունիս 21
ի Ս. Էջմիածին

ՀԱՐՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ

Լրագրաց մէջ կարդացինք թէ՝ վսեմաշուք պէյին մէկը, Գաղղիոյ ողողելոց հաշմար, Գաղղիոյ հիւպատոսին մէկ խօսքովը անմիջապէս 1100 ֆրանգ նուիրեր է։ կը հարցնենք թէ՝ արդեօք այդ գթասիրտ պէյը Բաղղիոյ ողողելոց 1100 ֆրանգի դումար մը չնորհեր է նէ, քսաներ հինգ հազար Հայ սովելոց ալ 25 վարայ տուեր է մի։

Պատասխան

Սովելոց մանաւանդ ողովոյն հրատարակած

հաշուեցուցակին մէջ՝ մինչև յարդ այդպիսի պէյի մը անուն չը տեսանք։

* * *

Հարսանեաց հանդէսը եկեղեցին չը կատարելու և տան մէջ թելփէչէյով կատարելու մտօք՝ Մայր եկեղեցւոյ քահանայներէն մին կրօնական ժողովոյ կը դիմէ, առարկելով թէ՝ հարսին քոյրը ծննդաբերութենէ և մայրն ալ անդամալուծութենէ պառկած է, բայց տեսնելով որ կրօնական ժողովը այդպիսի պոչաւոր սուտ մը չի կլլեր՝ պատրիարք Սրբազանին կը դիմէ և զայն խաբելով հրամանը կստանայ։

Արդ՝ Սրբազան Պատրիարք հայրը, զինքը խաբող և թելփէչէյով պսակ ընող այս քահանայն պատժե՞ց արդեօք։

Պապաֆեան

Ո՛չ երբէք. և պատժուելիք ալ չունի։

* * *

Ինչո՞ւ համար Մանզումէ՝ Գարակէօզեանց կտակին դումարը միշտ պակսեցնելով՝ «պուայրան չօգ սու գալըբըը» կըսէ և այդ վաճառականական դպրոցը կանուանարկէ, քանի որ օտար լրագիրներն անգամ մեր Ազգային թերթերուն հետ մեկտեղ ձայնակից ըլլալով՝ կը գովեն Գարակէօզեանց այս ձեռնարկութիւնը։

Պապաֆեան

Տարակոյս չը կայ որ Գարակէօզեան եղբարց ձեռքէն կերած ապտակին ցաւէն է։

ԳՕԼԷՌԱՅԻ ՎԱՂ ԶԸԿԱՑ

Երեւելի Տօքթէօր Ֆրանգլին՝ ժողովուրդը Գօլէռայի տարսափէն ազատելու մտօք, գիշեր ցերեկ մտածեր մտածեր, Գօլէռայի նախագուշակ նշաններուն մեծ գիւտն ըրեր է. որպէս զի՝ Գօլէռայի բռնուելիք անձինք Գօլէռայի բռնուելէ առաջ այս նախագուշակ նշանները տեսնելով բնաւ չը տարսափին և նախապատրաստ գտնուելով ժամ յառաջ դեղերով բժշկուելու հոգ տանին.

Ահաւասիկ այս նախագուշակ նշաններն են եղեր հետեւեալները.

Դժուարամարսութիւն։

Մաղձայուզութիւն։

Որովայնալուծութիւն։

Երբ այս նշանները մէկը իր վրայ տեսնայ նէ չը սարսափելու է եղեր, կամ այս նշանները Գօլէռայի անմիջական նշաններն ըլլալուն՝ մարդ առաջուընէ տեսնելով սարսափի նէ կը մեռնի եղեր։

Տօքթէօր Ֆրանգլին այս գիւտն ընելէ ետքը Գօլէռան բուժելու համար նոր նոր դեղեր գտեր և իրմէ վար եղող բժշկաց ալ սովրեցուցեր է եղեր։

Եթէ Տօքթէօր Ֆրանգլինի համբաւեալ հանճարը ասէ նէ բան մը չ'է, որովհետեւ Պօլսոյ մէջ առանց Գօլէռայի չաշորդն անգամ ըլլալու՝ մարդիկ այս երեք նշանները վրանին կ'ունենան, եթէ գիշերը բաց պառկելով ստամոքսին քիչ մը պաղեցնեն։ Նաև այս հիւանդութեան Մէրթ Ի-ֆէ-նէրէ կոչելով՝ քիչ մը լէմոնի կեղև կը խաչեն և 'ի մի ումպ կլլեցնուն պէս հիւանդութեան խերը կ'անիծեն։

Ըսել է թէ Գօլէրայի համար եղած այս վերջին գիւտն ալ ճըլիս եղաւ. և այս նախագուշակ նշանները Պօլսոյ մէջ ամառ ձմեռ տեսնուելուն՝ հաստատապէս կրնանք ըսել որ ամենեւին Գօլէռայի վախ չի կայ։

Գաղամիաճի պապային տեսլիք մը տեսնուեր է տէյի թէվաժուր եղեր է, աճապաղ ասլը կա՞յ մի, կ'ընքահար աղա։

— Պէլի - տիւլպիւնը աչքը երկինք նայած առեն՝ աչքին հրեշտակ մը տեսնուեր ու ըսեր է. «մօտերս Աստուած Պօլսոյ պատուհաս մը պիտի ղրկէ, սա եօթը պատուհասներէն ո՛րը կընդունիք. մահտարաժա՞մը, փոթորի՞կը, հո՞ւրը, սո՞ւրը, սո՞վը, գետնաշա՞ւիժը թէ չրհեղեղը»։

— Էյ գաղամիաճին ի՞նչ պատասխաններ է։

— «Տէր իմ, խըթիւրես ղրկէ, զերբ Ստամպօլի ահալին անօթութեան ալըշխան է» ըսեր է։

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Շարունակութիւն տե՛ս էջ 499)

Հբ. Նախընթաց (Խ. ԾԱ. ՅԼ. ՍԸ. ՆԹ. Կ. ԿԱ.) յօդուածներուն մէջ յիշուած հաղորդակցութեանց միջոցներէն զատ, հոգիները նաև կը հաղորդակցին յարմարութիւն ունեցող միջնորդին ձեռօք, և գրել տալ միջնորդին ձեռքին. բայց՝ ատ եղանակաւ գրելու կարող ըլլալու համար՝ պէտք է որ միջնորդն բաւարարին կրաւորական վիճակ մը վարակէ. որպէս զի հաղորդակցող հոգին կարենայ միջնորդին հոգւոյն բնական գործունէքը նուաճելով՝ իր կամքին՝ վերելակութիւն մը կամ իշխանութիւն մը տալ ու գրող միջնորդին թևին ջիղերը շարժող հեղանուտը ըստ այնմ կասեցունել։

Ատ եղանակաւ առնուած տեղեկութիւններն խիստ արագութեամբ կը գրուին, բայց սխալմունքէ բաղարարին զերծ չեն, վասն զի միջնորդին երևակայութիւններըվ խորհուրդները կրնան առաւել և պ վերելականութիւն մը ունենալ ու չափաւորել կամ փոխել՝ հաղորդող հոգւոյն հաղորդակցութիւնները։

Հգ. Հոգիներն կրնան և հաղորդակցիլ ձայնիւ, եթէ լսող միջնորդն ունենայ պէտք եղած յարմարութիւնները։

Ատ յարմարութիւնը խիստ հաճելի է, եթէ միջնորդն հաղորդակցի բարի հոգիներով. վասն զի կրնայ պատահիլ որ չար հոգի մը երբեմն պնդելով, անհաճոյ, աւելի, և անվայելուչ խօսքեր հնչէ։

Հդ. Հոգիներն կրնան նաև խօսիլ միջնորդի մը բերնով եթէ խօսող միջնորդն ունենայ յարմարութիւն։ Ատ պաշտօնով խօսող միջնորդն գրեթէ անդիտութեամբ կը խօսի։

Հե. Հոգիներն կրնան երևնալ ալ, եթէ միջնորդն տեսնալու յարմարութիւն ունենայ։

Ատ հոգեկան երևոյթք երբեմն պատահական են. երբեմն ալ միջնորդին բնական են։

Հոգիները տեսնելու յատկութիւնը կրնայ աճիլ և զօրանալ. իսկ այն յատկութիւններէն մէկն է, որոնց աճելուն և զօրանալուն համար հմտերու թեամբ ապտոելը է առանց դադարելու երևակայութիւնը։ Բաւական է որ ատ յատկութեան ընծայ ղին սերմը ունենայ մարդս. ուրիշ դժուարի հոն կամի և կը զօրանայ ինքնիվին. իբրև սկզբանք՝ մարդս զոհ ըլլալով և այն բարի յատկութիւններով՝ որովք Աստուած ղինը օժտեր է։ աւելին ձեռք բերելու չանքավ չի կորնցունելու է արդէն ունեցածը։

Հզ. Արդ վերոյիշեալ եղանակներով եղած հաղորդակցութիւնները ստացող միջնորդներն տարբեր յատկութիւններ ունենալով, անշարժ իրաց կամ շարժելոյն, կամ չառաչելոյն եղած հաղորդակցութիւնները ստացող միջնորդները բնական ներդործութեան կարողութիւն մը ունենալով՝ գաղղիարէն լեզուով կը կոչուին Դոկտօր Եփֆ ֆիղիւ որ կրնայ ըստ մեզ թարգմանել բնականաբոյ միջնորդ։

Եւ իւրաքանչիւր տեսակի միջնորդ զգլխաւոր երկու դասի կրնայ տրոհուին. ոմանք միջնորդական յատկութիւնը և կարողութիւնը ունենալով, ազատ են զայն գործածելու և կամ չգործածելու, և մինչև որ զայն գործածել չկամենան, կարողութիւն ունենալնին չի հասկցուիր, և այդպիսիներն գաղղիարէն լեզուաւ Դոկտօր Ծուէնկֆ կոչուելուն՝ կարծեմ որ մենք ալ կրնանք մեր լեզուով կոչել նմանաբոյ միջնորդ։

Իսկ միւս դասի միջնորդք իրենց յատկութիւնները կամ կարողութիւնները գիտակցութեամբ կամ անգիտակցութեամբ գործածել ուզեն չուզեն, հոգիներուն հաղորդակցութիւններն՝ յայտնութիւններն և երեւոյթներն ևոք անգիտակցութեամբ միջնորդին ինքնիվին տեղի կունենան, այնպիսիները գաղղիարէն լեզուով Դոկտօր Ենվլօփրէ կկոչուին. ուստի մենք ալ մեր լեզուով կրնանք ատոնք անուանել՝ միջնորդք պնդմամբ։ Ընդ-

հակառակն դիտակցութեան գործադրողները անուանել՝ միջնորդք կամակարք։

Հե. Կամակար միջնորդութիւն թէև մարդկային տեսակին յարեալ յատուկ կարողութիւն մ՚է, իւրաքանչիւր անձին մի և նոյն չափով արուած յատկութիւն մը չ՚է, միանգամայն ատ կարողութիւնը գրեթէ ամենին չունեցողք խիստ սակաւաթիւ են։ Միջնորդական կարողութիւն ունեցող հոգեբանք կրնան քանի մը հոգեբանական յատկութիւնները միատեղ ունենալ. այսինքն ազաւաքամամբ հաղորդակից. տեսնալ, լսել, խօսիլ, բայց այդպիսի դիպուածի մը մէջ՝ յատկութեանց մէկն կամ երկուքն օր ըստ օրէ աճելով և զօրանալով, միւս կարողութիւններն կնուաղեն և կը տկարանան։ Այդպէս՝ միջնորդ մը որ և իցէ կարողութեամբ որ օժտուած է, առանց զանցառութեան՝ այն կարողութիւնը կամ կարողութիւնները գործածելու է։ Վասն զի կրնայ պատահիլ որ այդ կարողութեանց միջոցներով ստանայ խիստ պիտանի և համոզիչ յայտնութիւններ։

Հը. Դժկամակ միջոցներն՝ որոնց ազդեցութիւնը առանց իրենց դիտակցութեան գործադրելով կրնան նաև բնիկ միջնորդ անուանիլ, ամենեւին չեն դիտեր իրենց ազդեցութիւնը. և ինչ որ իրենց ազդեցութեամբ պատահի իրենց նորանշան և զարմանալի բան մը չթուիր։ Եթէ ատ տեսակ միջնորդական մը հիւանդոտ ըլլայ, հիւանդութիւնը օտար պատճառ մը ունենալով՝ բժիշկական միջոցներն ալ անկարող են զայն դադրեցունելու. և միջնորդին ատ կարողութեան վրայով անհանգիստ ըլլալուն հարկ չըկայ. միայն ատ գիտենալով որ՝ եթէ հոգեբանական հաղորդակցութիւնները ստանալու սիրուն այնպիսի միջնորդական կարողութիւնները չափազանցութեամբ կամ ատելութեամբ գործածել սըրուի, միջնորդին տկար մարմնոյ զգայարանաց կազմուածոյն միշտ վնաս կը բերուի. և այսպիսի փորձերն մարմնոյն անտեսական արտադրողութեանց կրնան հասցունել այնպիսի ծանր հետեւանք՝ որոնք միջնորդին կեանքը մինչև անդամ վտանգի մէջ կդնեն։ այդպիսիներուն երեւակայութիւնը գազրելէ անդամ պէտք է զգուշանալ. տես յառաջիկայ օրինակը։

(Շարունակելի)

ՍԱՐՀՈՇԱՏԱՍ ՃԷԶԱ.

Բուսիատա՝ ճէզա օմագ իչին՝ սարհոչլարա սօգադլարը սիւբիւրտիւրլեր, վէ քի մօլուրսա օլսուն, սըրթընտա քիւֆէյլէ սիւբրիւնթիւ թաչըտըրլարըմըզ։

Օհ, նէ կիւզել թէտպիր. էյէր պիզտէ՝ պիզիմ սարհոչլարըմըզա պու ճէզայը թէրէթիւպ էթսէք՝ հէմ ազ վագըթտա սօգադլարըմըզ թէմիզլէնիր, հէմ գալտըրըմլարըմըզըն իսթիւնտէ եղըլան վէ սապահա գատար այազ ալթընտա թիւնէյէն սարհոչլարըմըզըն սայըսը էքսիլիր. զիրա մէմալիքիմիզտէ հէր չէյտէն զիյատէ սարհոչլուգ թէրատդը պուլմադտա տըր։

Ֆագաթ պու սօգադ սիւբիւրթմէք մատաէսի պէրագ կիւճ օլտուղունտան, Սթամբօլ սօգադլարընա՝ Սթամպօլ սարհոչլարընէն քիֆայէթ էտիպ էթմէյէճէյինի աննադագ իչին՝ պիր հարթա չիզմայա մէճպուրիյէթ կէօրիւլմիւ։

Էյէր պու հարթանըն խթիմալի վինատիպ կէօրիւլիւրսէ՝ իլէրտէ հէմ Սթամպօլ ահալինէ վէ հէմտէ Պէլէմիյէ տայիրէլէրինէ պիր հիզմէթ էթմէյ օլտուղումուզու կէօրէրէք միւֆթէխիր օլաճաղըզ։

1. Իչերէթին էօչիւսիւնիւ այըրըպ գարըսընը տէյչէն սարհոչլարա՝ թօփդաբուտան պաչլայարագ կօսդա ճատաէսինէ գատար սիւբիւրթմէլի։

2. Իչիպ իչիպ տէ՝ կէճէ եարըսը մահալլէլիի այագա գալտըրան սարհոչլարա՝ Սուլթան Ահմէտ, Նուրու-Օսմանիէ վէ Եէնի-ճամի ավլուլարընը սիւբիւրթմէլի։

3. Եօլտա կիտէրքէն ահալկէ սարգըններքը-ԱՔ վէրէն սարհօշլարա՝ չու չօսէ Թապիր օ-լունան եէնի ճատտէլէրի սուլաթմալը։

4. Րասթ կէլտիքլէրի եէրտէ եըզըլըպ եա-Թան սարհօշլարա՝ Ազապ-գաբըսընտան Որ-Թաքէօյէ գատար եաբըլան Թրամվայ եօլու-նու այըգլաթմալը։

5. Գարըշըդ իչըէթ էտիպ տէ աթա պինէն վէ գալապալըգտա աթը տէօրթ նալ գօշ-տուրան սարհօշլարա՝ բանկալթիտէն Թագ-սիմէ գատար եաբըլան Օմնիպուս եօլլա-րընն Թօզ Թօփրաղընը տէվէլիրթմէլի։

6. Պիր գաչ Թանէ չագըպ տա սիլահա տավրանան մէքթէպլի սարհօշլարա՝ Զիւիւրա Զիֆթլիկինտէն պաշլայարագ Տօլմա-պահչէյէ գատար եաբըլան գալորըմըն ֆաղլա Թաշ-լարընը՝ հիչ Թաշ եիւղիւ կէօրմէյէն ֆէրիքէօյ սօգագլարընա Թաշըթմալը։

7. Քէնտի քէնտինէ լագըրտը էտէն չա-գըր քէյֆ սարհօշլարա՝ Էմին-էօնիւնտէքի զարզավաթճը սիւրըիւնթիւլէրինի Թօփլաթ-մալը։

8. Եօլտա կիտէրքէն տուվարտան տու-վարա չարըպ քէնտիսինի պէրպատ էտէն սարհօշլարա՝ այըգլանտըգտան սօնրա պա-լաթըն իսկէլէ արգասընը Թէմիզլէթմէլի։

9. Սահաթ իքի պուչուգտան սօնրա կանի օլմայըպ հէնուզ չագըշարրան ճիւնուններա՝ Թաթավլա եօգուշլարընը սիւրիւրթմէլի։

10 Զամուրտան հէնտէյէ, հէնտէքտէն կէօ-լէ տիւշէն սարհօշլարա՝ Գասըմբաշանըն Տէրէ եօլունու պօշալթտըրմալը։

11. Եօլտա նաղարա պասան սարհօշլարա՝ Շըմէնտըֆէր հաթթընըն եըգըզ մահալլէրի-նէ Թօփրագ Թաշըթմալը։

12. Օլուգ չօճուղունուն նաֆագասընը կէօ-Թիւրիւպ մէյհանէճիյէ վէրէն սարհօշլարա՝ Շօսէ եօլլարընն գուտուրթտէն հասըլ օլան չուգուրլարընա տէնիզ գումու տօլտուրթ-մալը։

13. Պօրճունա փարայ վէրմէյիպ, իչըէթէ փարա սարֆ իտէն սարհօշլարա՝ Սիրքէճի իս-կէլէսինէ կիտէճէք ճատտէյի սապօն սուլար-լա եըզաթմալը։

14. Օղլունու մէյհանէյէ այըշըրրան սար-հօշլարա՝ Գուղկունճու-ք վէրանէլէրինտէն հասըլ օլան քիւլ ֆուրթունասընա պէքճի Թայնի էթտիրմէլի։

15. Պուրնունուն ուճունու կէօրմէտիինտէն մօմու եագաճաղընա ֆէնէրի եագան սար-հօշլարա՝ քէօփրիւնիւն իւսթիւնտէքի մէ-զաթճըլարըն սիւրըիւնթիւսինու Թէմիզլէթ-մէլի։

16. Գավկա չըգարըպ, օնու պունու տէօ-յէն սարհօշլարա, կաղհանէնին եանը պաշըն-տաքի չէօփլիւյիւ գալորըթմալը։

17. Գօյնունտան սահաթ, քէսէ չալորրան սարհօշլարա՝ Գարա քէօյիւ, Մալթըզ սօգա-ղընը, Բէրչէմպէ փաղարընը, Վօյվօտայը, Ֆրանսըզ կէօմրիւյիւնիւ, Գարանթինայը տա-ունութմայալըմ, գարըսընա չըգարաճագ եօլու այըգլաթմալը։

18. Հէնէ սօֆուլուգ Թասլայըպ վէ «ազգը-մա իչըէթ գօմամ» տէյէն ճիւնիւն էֆէնտի-լէրէ՝ Մահալլէ արալարընը, Զարշըյը քէպի-րի, Գըշլա անպարլարընը, Պիթ փազարընը, իլլէ կէտիք Բաշանըն պաշընտա պուլունան միսքինհանէյի Թէմիզլէթմէլի,

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԲՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պարոն Մէլիտօս, Տասնորդական կոտո-րակի հաշուով՝ ինը հոգիի Բօլնօ-ելու մը բաժ-նելու ըլլանք նէ՝ ամէն մէկին, քօրթուգա-լին քանի՛երրորդ մասը կ'իյնայ։

— Քանի՛երրորդ մասը չ'իյտեմ ամմա, ա-մէն մէկուն մէ յմէկ պէնգ կիյնայ։

— Ինչէ՞ն գիտար Ֆօ՛։

— Ինչէ՞ն պիտի գիտնամ, Եաֆայի քոր-Թուգալներուն ամէնքն ալ իննական տիիմ կ'ըլլան։

— Էյ ծօ, հապա «տասնըմեկ հոգիի բաժնէ» ըսէին՝ ան ատենը ի՞նչ պիտի ընէիր։

— Ան ատենն ալ Սախըղի բօրթուգալը կը բաժնէի քի՝ թամամ տասնըմեկ տիւիմ կըլլայ։

—

— Լիւքսեմպուրկ քաղաքը գաղղիոյ ո՞ր կողմը կ'ինայ, Բարթամ։

— Լիւքսեմպուրկի օթէլը ըսել պիտի ուզես միւսիւ ամմա՝ անիկայ Գաղղիա չ'ինար, պէյօղլուի Աղա ձամի ճատէսին կ'ինայ։

— Ծօ՛ թշուառական ես քեզի ան Լիւքսեմպուրկը չեմ հարցներ կոր։

— Հապա որը՞ կը հարցունես կոր։

— Ասըլ Լիւքսեմպուրկը, Գաղղիացւոց Լիւքսեմպուրկը կը հարցունեմ կոր քի՛ ահագին թօփեր նետուած ու այնպէս առնուած է։

— Իմ ըսած Լիւքսեմպուրկս ալ թօփ նետած է, հիլէ մէկ անգամ մ'ալ անանկ ահագին թօփ մը նետեց որ, Լիւքսեմպուրկը չորս կտոր ըրաւ, (այսինքն) մէկ մասը բաղնիք, մէկ մասը պարահանդէս, մէկ մասը սրճարան ու ծխացողաց մասն ալ աղօրիկ հանգստարան մը եղաւ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԵՒ ՅԱՄԱՔԱՅԻՆ

Միւսիւ Տօքթէօռ, սա քթիս մէջի հիւանդութեանը ի՞նչ կ'ըսուի։

— Լատիներէն անուն չ'ունի ամմա՝ տաճկերէն քնոքթօ կ'ըսուի։

— Թէօպէլէ՛ր օլսուն մէյ մ'ալ ծովը չը պիտի մտնամ. խօսխօճա ըխտաբօտը աչքիս տակը քիթս մտնալէն ետքը՝ ըսթախօղը հայտէ հայտէ կրնայ ճամբայ մը գտնելով փորս մտնալ։

* * *

Բարեկա՛մ. սա ֆնտոնէրու խաղին անուն մը չը կրցայ գտնալ գնաց։ Եւրոպայէն թէլէկռաֆը երկու փարայ վար կուգայ՝ Պօլիս երկու փարայ վեր կ'երթայ։ Պօլիս երկու փարայ վար կ'իջնէ՝ Եւրոպայ երկու փարայ վեր կ'ելլէ։ ան ի՞նչ տեսակ խաղ է այս։

— Ի՞նչ տեսակ խաղ պիտի ըլլայ, պղտիկուց կը խաղայիր՝ հիմայ ալ կը խաղաս կոր խապար չունիս։ Մէկ դին վար կ'ինայ մէկալ դին վեր ելլայ նէ՝ ան խաղին պանկալէնկն կ'ըսուի։

* * *

Խեր ըլլայ, Լուսիկ տուտու, սա ի՞նչ հալի մէջ լինկեր ես, ի՞նչու թիրիլ թիրիլ կը դողաս կոր։

— Ա՛խ քուրուկ, հէմէն ան հէքիմներուն ի՞նչ ըսեմ, սինկը հիլէթիս համար հարցուցի նէ, ծովը մտիր ըսին ան՝ իս հէմ զբաղմոյի հանդպցուցին, հէմ կէօյուս հիլէթիի տեր ըրին։

— Զօգ չէ՛յ, աճապա ծովին մէջ չա՞տ կեցար։

— Նէ՞ մինասիպէթ, մտայ նէ առտու էր, ելայ նէ էօյլէն կը կարգացուեր կոր։

— Պարէ սապր ընէիր տէ էլանին դուրս էլլայիր հոգի, պէլքի ան ատենը փիրփիտագ կըլլայիր։

* * *

— Ամբակում աղա, անձրեւին բռնուեցար ի՞նչ եղար քի ասանկ սըրսըլամ ես եղեր։

— Չէ՛ ախպար, ծով մտայ անկէց եղաւ։

— Ի՞նչ, լաթերո՞վ մտար։

— Չէ՛, ճանըմ, լաթերս չը դողնան աչքի, պօխճա ըրի դլխուս վրայ կապեցի, արամը մոռնալով ծովին տակը տալմիշ եղեր լաթերս ալ հետս թռչեր եմ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՐԵԱՆՔ

Փարիզ տպել հետևեալ վառակազմ գրքերը այսուհետև պիտի վաճառուին կանխիկ և ժամն գնով մեծ, Ռուբէն էֆէնտի Կիւմիւշկերտանեանի անհատական ի վաճառք ըլլան, թիւ 5 վնտրի յարկ։

Քառատիրք Հայ–Ֆրանսերէն
Բառգիրք Ֆրանսերէն–Տաճկերէն
Տէլէմաք պատկերազարդ աշխարհաբար
Այբբենարան պատկերազարդ,
Գեղագրութիւն Հայ և Ֆրանսերէն.
Ընթերցարան աշխարհաբար,
Գող և վիրգինէ պատկերազարդ,
Դաշնակը Լամարթինի
Դասախարակութիւն աղջկանց (Հայ–Ֆրանսերէն)
Տէլէմաք (Ֆրանսերէն–Հայերէն)
Դասախարակութիւն տղայոց
Առաջնորդ Անգղիացի և Հայ լեզուաց
Գրավաճառաց և բազմաթիւ օրինակ գնող դպրատանց համար 0/0 10 զեղչ կ'ընդունի։

ՄԱԹՊԱԱԼԱՐԱ ՄԻԹԱԱԼԻՔ

ԻԼԱՆ

Միւթէվէզիա փիւրքճեան Ռուբէն աղանըն հրուփաթ տէօքմէխանէսի էտէվաթը էօհտէյի ճիղանէմէ կէչմիշ օլուպ, էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, Րումճա հրուփաթ վէ թէզէնաթ վէ մաթպաաճլարա միւթէալիք սայիր իգթիզա իտէն հէր նէվի էտէվաթը էհվէն վէ թէմիզ սուրէթտէ տէօքմէյէ միւթէահհիւտ օլտուղումտ, վէ թալիպլիսի օլանլէրին Սիմպօլտա Գալճըլար խանընտա պէշ օտալար տէնիլէն տայիրէտէ 11 Նուէմբրօլու օտայա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Պօղոս Քէչէճեան

ԴԻՒՅԱՁՆՈՒԹԻՒՆՔ ՄԵԾԻՆ —
ՎԱՐԴԱՆԱՅ
և
ՎԱՀԱՆԱՅ ՄԱՄԻԿՈՆԵԻՑ
և
ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԻ ՔԱՂԱՔԻ
և
Առաւմն ի յունացւոց
Գրեաց Տէրեան Գ. Գափամաճեան

Ի սխալ ընտիր աշխատասիրութիւն մ'է, յոր Անիի վերատակաց պատմական մասերը՝ վայդունդ Համիլեան երևելի Անգղիացւոյն ստորագրութեան համանմանն ըլլալով արդարև խիստ հետաքրքրաշարժ կրնայ համարուիլ։ Գին 3 ղրչ։

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառատուները և մանաւորապէս կամուրջի գլխուն պարագան։

ՇՈՒՇԱՆ ՇԱՒԱՐՇԱՆԱՅ

Շարադրեաց Գ. Վ. Սրուանձտեանցի սոյն երկարասիրութիւնը իր գողտրիկ ոճովն և իմաստալից դարձուածքներովը կրնայ բանասիրաց ընթերցանութեանն արժանի համարուիլ։ Գին 5 ղրչ։

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց խանութներուն։

Մամլոյ իրաքանչիւր չրջանը 52 օրինակ է։
Ստորագրութեան տեղն է Պօլիս, Զինճիրլի խան վերի յարկ Թիւ 18։
Դուրս երթալիք թերթից փոստայի ծախքը առնողին վրայ է։

Շրջանին գինը դահեկան կանխիկ	60
Կիսաշրջանը » »	30
Մէկ Թիւը փարայ	30
Ծանուցման տողն է դահեկան	2

ՇԱՐԱԳԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ
ԳԷՈՐԳ Ե. ԱՒՎԱՋԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ս. Ղ. Պարտիզպաճեան եւ Ընկ.
ՐԻԶԱ–ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 3